

Datum van
inontvangstneming : 04/09/2018

Geanonimiseerde versie

Samenvatting

C-473/18 - 1

Zaak C-473/18

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

20 juli 2018

Verwijzende rechter:

Finanzgericht Baden-Württemberg (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

17 mei 2018

Verzoekende partij:

GP

Verwerende partij:

Bundesagentur für Arbeit – Familienkasse Baden-Württemberg
West

Voorwerp van het hoofdeding

Unierechtelijke grondslag voor de omrekening van Zwitserse gezinsbijslagen (gezinsuitkeringen) van Zwitserse Frank in Euro in het kader van de toekenning van een aanvullend bedrag aan kinderbijslag – Bepalend tijdstip voor de omrekening – Besluit nr. H3

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

Uitlegging van het Unierecht, artikel 267 VWEU

Prejudiciële vragen

- 1) Welke bepaling van besluit nr. H3 van 15 oktober 2009 (PB 2010, C 106 blz. 56) moet in omstandigheden als die in het hoofdgeding worden toegepast bij de valutaomrekening van kindgerelateerde gezinsuitkeringen in de vorm van kinderbijslag of kindertoelagen?
- 2) Hoe moet de toe te passen bepaling concreet worden uitgelegd bij de vaststelling van het van de wisselkoers afhankelijke aanvullende bedrag aan kinderbijslag?
 - a) Indien punt 2 van besluit nr. H3 moet worden toegepast: welke dag is in de zin van deze bepaling de dag „waarop het orgaan de desbetreffende verrichting uitvoert”?
 - b) Indien punt 3, onder b), (in voorkomend geval juncto punt 4) van besluit nr. H3 moet worden toegepast: welke maand is in de zin van deze bepaling de maand „waarin de bepaling moet worden toegepast”?
 - c) Indien punt 5 van besluit nr. H3 moet worden toegepast: is de clausele ten gunste van de nationale wetgeving verenigbaar met de in artikel 90 van verordening nr. 987/2009 geregelde machtiging? Zo ja, houdt een „andersluidende regeling” in de nationale wetgeving in dat de aangelegenheid bij een wet in formele zin moet worden geregeld of volstaat een administratieve instructie van de nationale bestuurlijke instantie?
- 3) Moet bij de valutaomrekening van Zwitserse kindertoelagen door de Duitse Familienkasse (overheidsdienst voor gezinsuitkeringen) rekening worden gehouden met bijzondere kenmerken?
 - a) Moet bij de toepassing van besluit nr. H3 ten aanzien van Zwitserland ermee rekening worden gehouden dat de nationale Duitse wetgeving in § 65, lid 1, eerste volzin, punt 2, van het Einkommenssteuergesetz (wet op de inkomstenbelasting) als zodanig in een uitsluiting voor die uitkeringen voorziet?
 - b) Is het voor de valutaomrekening overeenkomstig besluit nr. H3 van belang wanneer het Zwitserse orgaan de gezinsuitkeringen heeft toegekend of uitgekeerd?
 - c) Is het voor de valutaomrekening overeenkomstig besluit nr. H3 van belang wanneer het Duitse orgaan het aanvullende bedrag aan kinderbijslag heeft geweigerd dan wel heeft toegekend?

Aangevoerde Unierechtelijke bepalingen

Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

Verordening (EG) nr. 987/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van verordening nr. 883/2004, met name artikel 90

Besluit nr. H3 van 15 oktober 2009 betreffende de in aanmerking te nemen datum voor het bepalen van de omrekeningskoersen als bedoeld in artikel 90 van verordening nr. 987/2009

Aangevoerde nationale bepalingen

Einkommensteuergesetz (hierna: „EStG”; Duitse wet op de inkomstenbelasting), met name § 65, lid 1, eerste volzin, punt 2

Korte uiteenzetting van de feiten en van de procedure

- 1 Het geding draait rond de vraag of verzoekster recht heeft op een aanvullend bedrag aan kinderbijslag over de periode van april 2012 tot en met december 2014 (hierna: „litigieuze periode”). Dit hangt ervan af welke wisselkoers (zie artikel 90 van verordening nr. 987/2009) of omrekeningskoers (zie besluit nr. H3) moet worden toegepast.
- 2 Verzoekster en haar echtgenoot hebben twee kinderen die respectievelijk in 2009 en in 2012 zijn geboren. Beide echtgenoten waren in de litigieuze periode in Zwitserland in loondienst werkzaam. Sinds februari 2012 ontvangt de echtgenoot in Zwitserland voor ieder kind maandelijks een bedrag aan kinderbijslag van 200 Zwitserse Frank (CHF).
- 3 Met haar rechtsvordering eist verzoekster een aanvullend bedrag aan kinderbijslag van 36,10 EUR (of 18,05 EUR per kind) per maand vanaf april 2012. Daarbij rijst de vraag welke datum voor het bepalen van de wissel- of omrekeningskoers (van CHF in EUR) overeenkomstig de in dit opzicht relevante bepalingen moet worden gehanteerd. Volgens de door verweerder gehanteerde koers liggen de in Zwitserland uitgekeerde kinderbijlagen hoger dan de Duitse kinderbijslag, zodat geen sprake is van een recht op een aanvullend bedrag aan kinderbijslag. Volgens verzoekster moet een andere koers in aanmerking worden genomen, waardoor zij recht zou hebben op het door haar gevorderde bedrag.
- 4 Aangaande de daardoor gerezen vragen zond de verwijzende rechter op 17 augustus 2017 een verzoek om inlichtingen aan de Europese Commissie. Bij schrijven van 29 januari 2018 antwoordde deze dat de Administratieve Commissie zich in december 2017 over deze aangelegenheid had gebogen maar dat zij

betreffende de opgeworpen vragen inzake besluit nr. H3 geen consensus had bereikt.

- 5 De verwijzende rechter had het Hof reeds op 18 april 2013 om een prejudiciële beslissing betreffende, onder andere, de uitlegging van besluit nr. H3 verzocht. In het desbetreffende arrest van 30 april 2014, [REDACTED] C-250/13, EU:C:2014:278, heeft het Hof zich evenwel niet uitgesproken over de vragen inzake besluit nr. H3 daar zij niet van belang waren voor de beslissing.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzingsbeslissing

- 6 Verzoekster, die in Duitsland woont, heeft in beginsel recht op (een aanvullend bedrag aan) kinderbijslag. Zij voldoet aan de voorschriften van de nationale wetgeving om kinderbijslag te ontvangen voor haar kinderen die ook in Duitsland wonen. Overeenkomstig artikel 68 van verordening nr. 883/2004 genieten de op grond van werkzaamheden in loondienst verkregen rechten echter prioriteit. In het onderhavige geding dus de rechten op de met de Duitse kinderbijslag vergelijkbare Zwitserse kindertoelage. Dienovereenkomstig bepaalt § 65, lid 1, eerste volzin, EStG dat geen kinderbijslag wordt uitgekeerd voor een kind waarvoor in het buitenland met de kinderbijslag vergelijkbare uitkeringen moeten worden betaald. Verzoekster heeft dus slechts recht op een aanvullend bedrag aan Duitse kinderbijslag indien en voor zover de Duitse kinderbijslag hoger is dan de vergelijkbare Zwitserse kindertoelage.
- 7 De hoogte van het recht op een aanvullend bedrag aan kinderbijslag is niet duidelijk. De hoogte hangt af van de omrekeningskoers. Indien verordening nr. 883/2004 van toepassing is, moet een in voorkomend geval noodzakelijke valutaomrekening worden verricht overeenkomstig artikel 90 van verordening nr. 987/2007 (zie arrest van 30 april 2014, [REDACTED] C-250/13, EU:C:2014:278, punt 33). Volgens artikel 90, tweede volzin, wordt de peildatum voor de berekening van de wisselkoers vastgesteld door de Administratieve Commissie. Op 15 oktober 2009 heeft zij op grond van deze machtiging besluit nr. H3 vastgesteld.
- 8 Het is de vraag welke in besluit nr. H3 genoemde peildatum in casu in aanmerking moet worden genomen. Om te beginnen moet worden nagegaan of punt 3 van dit besluit van toepassing is. Aan punt 3, onder a), is mogelijk alleen al niet voldaan omdat het aanvullende bedrag aan Duitse kinderbijslag voor een bepaalde maand afhangt van de Zwitserse kindertoelagen voor dezelfde maand en niet van die voor vorige maanden. Punt 3, onder b), zou echter van toepassing kunnen zijn. Volgens deze bepaling dient een orgaan van een lidstaat dat voor het vaststellen van rechten en voor een eerste berekening van een uitkering een bedrag moet omrekenen in de valuta van een andere lidstaat, wanneer het orgaan, overeenkomstig de nationale wetgeving, voor de berekening van een uitkering rekening houdt met één bedrag, de op de eerste dag van de maand voorafgaande

aan de maand waarin de bepaling moet worden toegepast gepubliceerde omrekeningskoers te hanteren.

- 9 De verwijzende rechter was in zijn verwijzingsbeslissing in zaak C-250/13 van oordeel dat punt 3, onder b), van besluit nr. H3 niet van toepassing was op grond dat daartoe is vereist dat het orgaan „overeenkomstig de nationale wetgeving” met bedragen rekening houdt, wat wegens § 65, lid 1, eerste volzin, punt 2, EStG niet het geval is bij een recht op een aanvullend bedrag aan kinderbijslag op grond van werkzaamheden in loondienst in Zwitserland; in dat geval moet door de Familienkasse eerder „direct overeenkomstig het Unierecht” rekening worden gehouden met de Zwitserse gezinsuitkeringen. De verwijzende rechter acht deze strikte opvatting van „inaanmerkingneming overeenkomstig de nationale wetgeving” thans twijfelachtig voor zover volgens een ruimere opvatting van „inaanmerkingneming overeenkomstig de nationale wetgeving” in overeenstemming met de nationale rechtspraak ook kan worden gesteld dat het recht op kinderbijslag per slot van rekening uit de nationale wetgeving voortvloeit. Daarbij leek het twijfelachtig te zijn of de voor de valutaomrekening toe te passen bepaling van besluit nr. H3 ervan afhangt of in de desbetreffende nationale wetgeving al dan niet een met § 65, lid 1, eerste volzin, punt 2, EStG vergelijkbare wettelijke bepaling bestaat.
- 10 Aan de toepassing van punt 3, onder b), van besluit nr. H3 (en van punt 3 in zijn geheel) zou daarenboven in de weg kunnen staan dat volgens de inleidende zin van punt 3 het orgaan van een lidstaat een bedrag moet omrekenen in de valuta van een andere lidstaat. Op basis van een strikte uitlegging zou kunnen worden gesteld dat de Duitse Familienkasse als orgaan van een lidstaat niet een bedrag in de valuta van een andere lidstaat moet omrekenen maar andersom een bedrag (in CHF) in de eigen valuta (EUR) moet omrekenen.
- 11 Deze bedenkingen gelden ook voor wat betreft de eventuele toepassing van punt 4 van besluit nr. H3, volgens welke punt 3 mutatis mutandis van toepassing is wanneer een orgaan van een lidstaat vanwege veranderingen van de feitelijke of juridische situatie van de betrokkene voor de herberekening van een uitkering, een bedrag in de valuta van een andere lidstaat moet omrekenen.
- 12 Indien punt 3, onder b), van besluit nr. H3 niet kan worden toegepast, zou punt 2 van besluit nr. H3 als vangnetbepaling kunnen worden toegepast. Volgens deze bepaling is het feit dat „het orgaan de desbetreffende verrichting uitvoert” bepalend. Zoals in de verwijzingsbeslissing in zaak C-250/13 is uiteengezet, is het in dit opzicht niet duidelijk of wordt verwezen naar het nationale dan wel het buitenlandse orgaan en op welke „desbetreffende verrichting” punt 2 betrekking heeft.
- 13 Ten slotte moet ook rekening worden gehouden met punt 5 van besluit nr. H3. Volgens deze bepaling dient een orgaan dat een uitkering uitbetaalt die overeenkomstig de nationale wetgeving regelmatig geïndexeerd wordt, en waarbij de bedragen in een andere valuta van invloed zijn op de uitkering, bij de

herberekening de omrekeningskoers van de eerste dag van de maand voorafgaande aan de maand waarin de indexering moet plaatsvinden, te hanteren, tenzij de nationale wetgeving anders bepaalt. Volgens de verwijzende rechter betreft de verhoging van de kinderbijslag een regelmatige indexering in de zin van punt 5. Tegelijkertijd gaat hij ervan uit dat bij aanvang van de temporele werkingssfeer – ten aanzien van Zwitserland – van verordening nr. 883/2004 en van verordening nr. 987/2009, de toepassing van punt 5 van besluit nr. H3 niet op 1 april 2012 werd teweeggebracht (daar de kinderbijslag op 1 april 2012 niet werd verhoogd). Ingeval dit anders moet worden beoordeeld, dan zijn de voorwaarden waaraan het afwijkingsbeding („tenzij de nationale wetgeving anders bepaalt”) moet voldoen, doorslaggevend. Dienaangaande kan de vraag rijzen of het afwijkingsbeding verenigbaar is met artikel 90 van verordening nr. 987/2009. Indien deze vraag bevestigend wordt beantwoord, rijst vervolgens de vraag in welke vorm een andersluidende regeling in de nationale wetgeving moet worden vastgesteld.